



# Η Πηνελόπη Πετράκου κι ο Γιάννης Σκαραγκάς συζητούν για την *Κυρά της Ρω*

«Μπορεί κάποιος να μάθει πώς να κλέβει τις εντυπώσεις. Αυτό όμως που πάντα θα είναι δύσκολο, είναι η ίδια η ουσία της δουλειάς».

Στο διάστημα που μεσολάβησε από τη στιγμή που *Η κυρά της Ρω* συγκροτήθηκε ως ιδέα μέχρι τη στιγμή που εκδόθηκε ποια ήταν η μεγαλύτερη έγνοια σας;

Η έγνοια μου είχε να κάνει κυρίως με πρακτικά ζητήματα, επειδή δεν βρισκόμουν στην Ελλάδα, και για ένα μεγάλο διάστημα έπρεπε να συνεννοούμαι με τους συνεργάτες μου, και στις εκδόσεις Κριτική και στις θεατρικές παραγωγές Λυκόφως, με μηνύματα ή τηλεφωνικά.

Ο τρυφερός τρόπος που η ηρωίδα σας μιλά για τους ανθρώπους έρχεται ή όχι σε αντίθεση με την επιλογή της να ζήσει απομονωμένη; Με δεδομένο πως ο ίδιος ταξιδεύετε, πόσο σας γοήτευσε ή και σας δυσκόλεψε η ιδέα της διαμονής ενός ανθρώπου σ' έναν και μόνο τόπο;

Η ηρωίδα μου δεν αποφάσισε να εγκαταλείψει τους ανθρώπους. Επέλεξε να αποχωριστεί έναν κόσμο που δεν την υπολόγιζε. Δεν πρόκειται για κάποια μισανθρωπική περιφρόνηση, αλλά για μια επιλογή αυτοκαθορισμού σε βάρος της δικής της ζωής. Γι' αυτό με γοήτευσε τόσο πολύ η Αχλαδιώτη και την ήθελα για την ιστορία μου. Κάνει το εσωτερικό ταξίδι του ασκητή που αγαπάει, καταρχάς, την ιδέα των ανθρώπων, την ιδέα της ζωής, την ιδέα ότι ο κόσμος τούς χωράει όλους. Έχει κάτι γνήσια κοσμοπολίτικο.



Αν χρειάζοταν να μιλήσετε επιγραμματικά για την *Κυρά της Ρω*, τι θα διαλέγατε να πείτε;

Αυτό είναι το αγαπημένο μου είδος ήρωα: ο άνθρωπος που δεν ξεκινάει να αλλάξει τον κόσμο, αλλά να τακτοποιήσει τη μοναξιά του. Ο άνθρωπος που δεν καταλαβαίνει μια λέξη και επινοεί μια ολόκληρη γλώσσα - αυτός που δεν βρίσκει αγάπη και, αντί να μαραθεί, ομορφαίνει. Όχι επειδή είναι αφελής, αλλά επειδή ξέρει καλά ότι η ζωή δεν ερμηνεύεται χωρίς περίσσια ανθρωπιά.



**Αυτό που έκανε η Δέσποινα Αχλαδιώτη πόσο αφορά, κατά τη γνώμη σας, τον σύγχρονο Έλληνα;**

Μα είναι ο σύγχρονος Έλληνας της οικονομικής κρίσης· απομονωμένος, ανήμπορος, σε μια διαρκή πάλη με τα φαντάσματα και τις αναμνήσεις μιας γιορτής που τελείωσε, και σε μια διαρκή προσπάθεια να βρει ένα νόημα στον παραλογισμό και να μην αφήσει τις αμέτρητες δυσκολίες να τον ισοπεδώσουν.

**Η άρτια μεταφορά του έργου στο θέατρο Σφενδόνη σε ποιο βαθμό χρειάστηκε τη δική σας συμβολή;**

Είχα την τύχη να έχω υπέροχους συνεργάτες και ευτυχώς η δική μου συμβολή ολοκληρώθηκε με την παράδοση του κειμένου.

**Πώς καταφέρνετε και δίνετε στα έργα σας την ιδανική έκταση, τουλάχιστον στη μορφή που εκδίδονται, ώστε να αποφεύγονται οι “κοιλίες” και οι πλατειασμοί;**

Οι πλατειασμοί δεν έχουν να κάνουν με την έκταση αλλά με την ουσία, την εσωτερική ένταση και το αφηγηματικό ύφος. Αν μιλάμε δραματουργικά, όσα και να βάλεις να συμβαίνουν σ' έναν ήρωα, αν δεν αντιλαμβάνομαστε την επίδραση των γεγονότων στη ζωή και τον χαρακτήρα του, καταντάει βαρετός.

**Στα βιβλία σας αποτυπώνεται ο κοσμοπολιτισμός σας, είτε στο ύφος και στο λεξιλόγιο είτε στους χαρακτήρες που βασίζονται σε οικουμενικής εμβέλειας προσωπικότητες. Βρίσκετε πως αυτή η αβίαστα εκλεπτυσμένη αφήγηση ενδεχομένως να σας καθιστά και πιο δημοφιλή επειδή δεν “ενοχλεί” τον αναγνώστη ούτε του επιβάλλεται;**

Θα ήθελα πολύ να με καθιστούν πιο δημοφιλή, αλλά αντιθέτως, για πολλά χρόνια, με καθιστούσαν πιο δυσανάγνωστο. Για πολλά χρόνια άκουγα ένα πράγμα και για τα βιβλία μου, και για τα σενάρια και τα θεατρικά μου, ότι είναι δύσκολα, ότι παραείναι ποιητικά και λογοτεχνικά για το κοινό. Ενδιαφέρον, επίσης, έχει ότι ο “κοσμοπολιτισμός”, που αναφέρετε, έχει να κάνει στην ουσία με το εντελώς αντίθετο· είμαι ένας Έλληνας συγγραφέας που γράφει στα αγγλικά

Γιάννης Σκαραγκάς

## Η ΚΥΡΑ ΤΗΣ ΡΩ



ΚΡΙΤΙΚΗ

για κάποια από τα σημαντικότερα λογοτεχνικά περιοδικά των ΗΠΑ και οι πιο επιτυχημένες μου δουλειές έχουν να κάνουν με τα προβλήματα και τις πληγές της σύγχρονης Ελλάδας. Ακόμα και στην ελληνική μου πεζογραφία και θεατρική παραγωγή, θα έλεγα ότι οι περισσότερες γνωστές δουλειές μου έχουν βαθιά ελληνική ταυτότητα. Η αβίαστα εκλεπτυσμένη αφήγηση είναι ζήτημα τεχνικής ωριμότητας και όχι επικοινωνιακής στρατηγικής.

**Τι σημαίνουν για εσάς η συμμετοχή σας στο συνέδριο *Soul of Europe* ως εκπρόσωπος της χώρας μας και οι βραβεύσεις σας από θεσμούς του εξωτερικού;**

Σημαίνει μια πολύ σκληρή δουλειά που ξεκίνησε πολλά χρόνια πριν, και όσο πιο εντυπωσιακά αποτελέσματα φέρνει άλλη τόση πίεση δη-





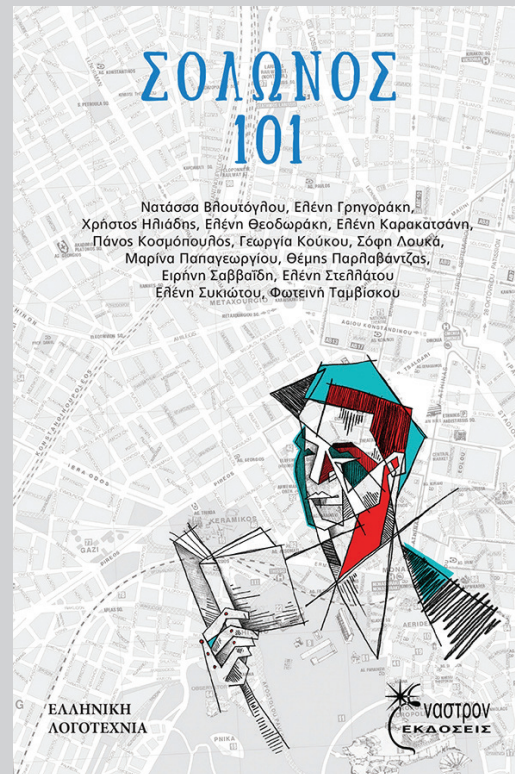
μιουργεί. Ξέρετε, μέσα στα χρόνια μιας τέτοιας έκθεσης σε κοινό και επαγγελματίες, μπορεί κάποιος να μάθει πώς να κλέβει τις εντυπώσεις. Αυτό όμως που πάντα θα είναι δύσκολο, είναι η ίδια η ουσία της δουλειάς. Χρειάζεσαι πάντα κάτι καλύτερο και πιο εντυπωσιακό από την

τελευταία σου δουλειά. Όχι μόνο επειδή ο ανταγωνισμός είναι ασύλληπτος, αλλά επειδή τη στιγμή που θα σταματήσεις να τους εκπλήσσεις, θα βρεθείς στο τίποτα.

**Σόλωνος 101,  
εκδ. Έναστρον**

Δεκατέσσερα διηγήματα, δεκατέσσερις διαφορετικοί τρόποι για να δει κανείς τον κόσμο μέσα από σύντομες ιστορίες. Ακόμα και αν θεωρήσουμε τη γλώσσα κοινό κτήμα, η σύνθεση των μεμονωμένων λέξεων, η ιδιαίτερη μουσικότητά τους, διαμορφώνει το αφηγηματικό πρόσωπο κάθε συγγραφέα, που είναι αναμφίβολα μοναδικό. Τη μοναδικότητα αυτή απολαμβάνει ο αναγνώστης στην παρούσα συλλογή, την πολυχρωμία και τους ποικίλους τόνους της ανθρώπινης γραφής.

*Δημήτρης Στεφανάκης*



**Βασιλική Πιτούλη,  
Η κουζίνα της αγάπης,  
εκδ. Έναστρον**

Κάθε κουζίνα έχει τα μυστικά της και η κουζίνα της Σύρμωσ δεν θα μπορούσε να ξεφύγει από αυτόν τον κανόνα. Είναι άσημη αλλά έχει διάσημη αδερφή, την Ίερα των ειδήσεων Λίνα Τάτση. Ζουν σε παράλληλους κόσμους, ξένους μεταξύ τους, αλλά στην ίδια Αθήνα της κρίσης. Η μία έχει κόρες και η άλλη γάτες και σκύλους, αλλά καθεμία αναρωτιέται ποια είναι η κερδισμένη. Η Ήπειρος κονταροχτυπιέται με τον Βόλο και τη Μικρά Ασία καθώς οι γυναίκες της ιστορίας αυτής προσπαθούν να ισοροπήσουν ανάμεσα στον έρωτα και τη στοργή, της αδερφής και της μητέρας. Κάποιοι λεκέδες μένουν ανεξίτηλοι, αλλά όλα μπορούν να συμβούν στην κουζίνα της αγάπης.